

pri svojem zborovanju z nadpolovično večino odobri, so obvezni za vse člane učiteljskega društva.

12.) Stroške, ki jih ima odsek s prirejanjem predavanj, ustanovljanjem knjižnic i. dr., krije s svojimi dohodki. Ti so:

- a) prostovoljni prispevki,
- b) prispevki listov in društev, za katere bo odsek deloval,
- c) čisti dobiček od odsekovih prireditve kot koncertov, predstav i. dr. in
- č) prispevek učiteljskega društva.

Dohodki pod b) in č) se po okolišnih določijo od učiteljskega društva na obnem zborovanju.

13.) Da more ta odsek vršiti svojo nalogo tem bolje, sme stopiti v zvezo z društvi in osebami, ki delujejo za izobrazbo in napredek naroda, n. pr. s potovalnimi učitelji, z društvoma „Prosveta“, „Akademija“ i. dr.

Gotovo ne bodo tovariška društva zamudila zadeve preudariti ter bodo v kratkem sledila „Celjskemu učit. društvu“, ki je že v tem oziru storilo prve korake. Jako bi zadevo pospeševal shod tovarišev, ki bi jim društva poverila, da se v tem oziru med seboj posvetujejo. Za tako posvetovanje naj bi se izbral kraj ob železnici.

Tovarišu Pesku pa hvala za izborne nasvete, ki nam jih je dal dne 2. maja v Poljčanah! Kdor je bral v 19. številki „Učit. Tov.“ objavljene točke, lahko sodi, da je bil 2. majnik za spodnještajersko slovensko učiteljstvo velepomemben dan.

O ženskem vprašanju.

Po naprednejših deželah in državah je stopilo žensko vprašanje v ospredje, pri nas na Slovenskem capljamo v marsičem daleč za drugim svetom.

Ženske se potegujejo med drugim tudi za volilno pravico. Na Slovenskem imamo malo organiziranega ženstva, zato je tudi pri nas ženski glas v volilni pravici še v povojih.

Ker nimajo naše ženske svoje organizacije in ne volilne pravice, zato je tudi njih delovanje v javnem življenju skoro da

ničevno. Na deželi je doslej deloma organizirano samo žensko učiteljstvo, ki pa daleč zaostaja za moškim. Večinoma so naše učiteljice skupaj z učitelji v naših društvih. To ima svoje dobre, a tudi slabe strani.

Učiteljice so večinoma le pasivne v delovanju učiteljskih društev; le poredkoma se katera oglašča, a tudi v odborih niso primerno zastopane. Delovanje učiteljic v naših društvih je premajhno, delovanja njih v drugih društvih po deželi pa ni skoro nikakega.

Kaj je temu krivo? Med prvimi vzroki je pač to, da nimajo naše učiteljice svojih stanovskih društev povsod kjer so mogoča. V vsaki deželi, v vsakem okraju, kjer jih je zadostno število, naj bi imele učiteljice svoja društva. Na Kranjskem je storjen začetek; zakaj bi tudi učiteljice na Goriškem ne posnemale svojih koleginj na Kranjskem ter ustanovile svoje žensko učiteljsko društvo. Tam bi se urile za samostojno delovanje, ki bi ga prenesle kesneje tudi na samostojno delovanje zunaj šole med ženskim svetom, ki je krvavo potreben ženske organizacije. Brez te ni in ne bo pravega, vsestranskega napredka, ki ga nujno potrebujemo, ako hočemo napredovati.

Zdaj, ko je divjal tudi po Slovenskem divji volilni boj, smo morali večkrat čuti, da je bilo ženstvo vedno in povsod le orodje klerikalizmu. Kjer se ni dalo pridobiti mož drugače za klerikalnega kandidata, se je poslužilo ženske, da je s svojim vplivom pritisnila na moža proti napredni misli.

Učitelji so v ogromni večini na napredni strani ter so imeli večji ali manjši vpliv na izid volitev. Učiteljice se niso udeleževale tega boja, ker nimajo volilne pravice, a tudi posredno ne, ker nimajo organiziranega ženstva za seboj. To je velika pomanjkljivost, ki se mora odstraniti, ako hočemo napredovati.

Pred volitvami je imelo učiteljstvo na Goriškem zaupne shode. Udeležile so se ga tudi učiteljice. Prav! Prav pa ni, da so molčale. Tu je bila lepa prilika, da bi se oglašale ter povedale svoje mnenje o volilni pravici za ženske in o organizaciji ženstva.

Emilija Guslova.

V četrtek, dne 13. junija t. l., smo spremili k večnemu počitku kolegino gospodično Emilijo Guslovo, voditeljico v p. v Ljubljani.

Službovala je najprej v Krškem, od leta 1880. pa na šentjakovski dekliški šoli v Ljubljani. Delovala je na tej šoli, ko se je razširjala iz štirirazrednice v osemrazrednico. L. 1895. se je šolsko poslopje zaradi potresa malone porušilo, in šola se je morala preseliti na Vrtačo. Pri tej preselitvi je blaga pokojnica sodelovala najmarljivejše. L. 1898. je bila zaradi zaslug, ki si jih je pridobila za to šolo, imenovana za voditeljico in kot taka je imela mnogo skrbi in ogromno truda, ko se je šola zopet preselila v sedanje novo šolsko poslopje. Koliko je takrat delala, vedo le oni, ki so z njo prijateljsko občevali. Vsakdo, ki se je udeležil otvoritve novega šolskega poslopja, se mora še spominjati, s kako vnemo je vse uredila in s kako finim taktom sprejela odlične goste. In ko ji je gospod župan kot predsednik mestnega šolskega sveta izročil ključke novega šolskega poslopja, jih je sprejela s tisto svojo skromno mirnostjo, ki je tako dobro vplivala na vsakogar. Njen odgovor je bil kratek, a jedrnat.

Z velikim veseljem in navdušenjem je začela delovati v lepem, modernem šolskem poslopju. A kako dolgo? Sreča ji ni bila mila.

Skrbi, težko in odgovorno delo, osobito pri dvakratni preselitvi so uničili njeno zdravje. Začela je bolehati in prosila je za šestmesečni dopust, da si okrepi zdravje, a njen up se ni izpolnil. Po zdravnikovem nasvetu je hotela prositi za podaljšanje dopusta, a morala je prositi za upokojenje. Konec decembra l. 1903. je stopila v zasluženi pokoj. Njen iztop iz družbe je bil velika izguba za šolo.

Pokojnica je bila blaga, plemenita duša, čistega značaja, ena najvestnejših, najdobrohotnejših učiteljic-voditeljic, iskrena prijateljica in odkritosrčna koleginja. Kdor jo je poznal, jo je ljubil in spoštoval.

Blaga pokojnica pa v srečo ni bila tako mirna, kakor je kazala njena zunanost. Delo je bilo njeno življenje, in le težko se je vdala svoji usodi.

Njeno zdravje se je vedno slabšalo — bila je prava mučenica. Prenašala pa je vse bolečine z občudovanja vredno potrpežljivostjo. In po dolgih petih letih trpljenja je izdihnila svojo blago dušo.

Da je imela mnogo prijateljev in prijateljic, so dokazovale iskrene solze ob njeni odprti gomili.

Šele v pokoju tihem hladne hiše,
ki pelje vanjo temni pot pogreba,
počije, smrt mu s čela pot obriše.

(Prešeren.)

F. M.